

Šuljam, naselje u sremskomitrovačkoj opštini sa manje od 750 žitelja, odnedavno je opet poprimilo boju vina, boju ljubavi.

Vinogradarima, vinarima, vinoljupcima i svim onima koji imaju neko znanje o ovom božanskom piću, znana je priča o prvom zasađenom čokotu na Šuljamačkoj glavici, brdu iznad Šuljama, od strane rimskih vojnika u vreme carevanja Marcusa Aureliusa Probusa od 276. do 282. godine, rimskom provincijom Donjom Panonijom.

Caru, koji je podario plebsu vino, nectar rezervisan samo za patricije, presudili su vojnici koje je umesto da ratuju, obučio da po Fruškoj sade vinograde. Legenda kaže da je prvi zasad vinove loze posađen pre oko 1700. godina, na južoj padini Alma mons-a, upravo na mestu na kojem su se povodom obeležavanja 1780. godine od rođenja cara *Proba*, 19. avgusta 2012. godine na Šuljamačkoj glavici okupili brojni gosti.

Vinogradarstvo se sa Šuljamačke glavice, brda koje je preko celog dana obasjano suncem, na idealnoj nadmosrskoj visini od 150 m, raširilo na Gornju Meziju, tj. Smederevo, a posle i na ostale delove kontinentalnog dela evropskog kontinenta, čime je car Prob dokazao da se osim na Mediteranu, loza može uspešno gajiti i u kontinentalnim zemljama.

Gospodin Milorad Milošević, biznismen rođen u ovim krajevima, i sa iskustvom stečenim u inostranstvu, posle 40 godina rada, od kojih 17 u turizmu, rešio je da uz pomoć svojih slovenačkih partnera realizuje projekat Šuljamačka glavica. Svoju priču započeo je, vođen saznanjem da je to autentično mesto istorijske sadnje vinove loze i carskog vinograda, kupovinom 5 hektara zaparložene zemlje, iskrčio je i zasadio novi vinograd.

-Ovo nije samo moja priča - kaže gospodin Milorad Milošević. Ovo je priča ljudi koji žive ovde, a ne samo moja. Moramo svi skupa da se s njom nosimo da bismo postigli cilj, jer pojedinac ne znači ništa. Mi imamo istorijsku potporu, na kojoj možemo da izgradimo zanimljivu i unosnu stvarnost. To znači, da je će od danas, ovo postati jedna nova turistička destinacija, što je i moja velika želja. Izradio sam jedan projekat, doveo moje Slovence ovde i procenio da ovde ima mesta za razvoj turizma. Pošto je ovo polazna tačka svih vinograda, moći će da se raširi priča koja će se dopuniti izgradnjom eko-sela, rimskog podruma, nezaobilaznom saradnjom sa carskim gradom Sirmijumom. Mi ovde imamo šta da pokažemo, i sve to možemo uklopiti u jedan atraktivni, edukativni vikend, trajanja tri dana.

-Ali, kao što sam rekao, ja ne mogu da uradim ovo sam. S toga, upućujem poziv svim vinogradarima i voćarima, gradu Sremskoj Mitrovici i pojedincima koji imaju šta da ponude, nešto što može postati deo projekta, i one koji u ovome nalaze neki interes, da nam se pridruže. Moji planovi su da sada u ovim vinogradima napravim vinski podrum, a na izlazu iz Velikih Radinaca, podignem hotel i da počnemo da radimo turističke vikend ture. U tom vikend programu mi ćemo moći našim gostima da pokažemo i carski vinograd sa vinskim podrumom, i carsku palatu i carski grad Sirmijum, Zasavicu i srpsku Atinu-Novu Sad, ukratko sve one tekovine istorije, kulture, tradicije koje nas definišu i izdvajaju i čine nas jedinstvenim. Ova ideja je još u razvoju. Pošto tek zasađenom vinogradu treba tri godine da stasa, toliko isto teba nama da obezbedimo uslove da dovedemo prve goste - zaključio je Milorad Milošević.

Svečanost povodom rođenja cara Proba, kojem je vinova loza donela večnu slavu, ali i smrt, pošto su ga njegovi vojnici, nezadovoljni mirnodobskim aktivnostima, umesto ratničkih pohoda, lišili života, bila je povod za postavljanje spomen ploče sa njegovom bistom. Isti ti vojnici koji su ubili Proba, tri dana po njegovoj sahrani, shvatili su da su pogrešili. Carski vinogradi nisu imali tu sudbinu. Vinogradarstvo na Fruškoj gori je opstalo, ali rehabilitacija istih na ovom području, nije izvršena do današnjih dana.

Sa ovom inicijativom, šteta naneta zapostavljanjem vinogradarstva na ovim padinama Fruške gore, koje su idealne za vinovu lozu, može da se ublaži. I ne samo to. Animiranjem svega onoga što smo zaboravili, a što se poput fenix-a promenilo u glavama ljudi, da se vraćamo prirodi, vrednostima i starinama, da se ne stidimo već da se ponosimo što smo svoji, posebni i drugačiji od ostalih, može dovesti do preporoda žitelja ovog nepravredno zapostavljenog dela naše lepe Fruške.

[Više slika sa Šuljamačke glavice, pogledajte ovdje.](#)